

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Demonst. 5. Petita ex idea entis quo nihil meliùs cogitari potest.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

conf. Ergo, &c. *Prob. min.* Si nullum est ens, quod non sit contingens, nullum est, quod ex se potius exigit esse, quam non esse, ut clarum est ex terminis. Falsum conf. Ergo, &c. *Prob. min.* Si nullum est ens, quod ex se potius exigit esse, quam non esse, tota collectio entium ex se non potius exigit esse, quam non esse (ex 1. not. 2. Dem.) Falsum conf. Ergo, &c. *Prob. min.* Nam quod ex se non potius exigit esse, quam non esse, ut sit, debet ab aliquo determinari ad esse potius, quam non esse. At si tota collectio entium ex se non potius exigit esse, quam non esse, nihil habet à quo determinetur ad esse potius, quam non esse. Nam non datur ens extra totam collectionem entium, à quo determinari possit hæc collectio ad esse potius, quam non esse; cum extra totam collectionem entium nihil sit.

Nec dic intra ipsam collectionem assignari posse aliquid, à quo determinetur ad esse potius, quam non esse. Nam illud, quod assignabitur, vel est ex se determinatum ad esse potius, quam non esse, vel non est ex se determinatum. Primum dici non potest: cum tota collectio entium supponatur, ex se non potius exigit esse, quam non esse. Ergo secundum. Ergo non potest se determinare, sed è contra, ut sit, exigit ab alio determinari ad esse potius, quam non esse. Ergo si tota collectio entium ex se non potius exigit esse, quam non esse, est simul, & non est. Est, ut supponitur. Non est; quia non habet, à quo determinetur ad esse potius, quam non esse. Ergo manifestè falsum est, totam collectionem entium esse contingentem. Ergo manifestè falsum est, quod nullum sit ens absolute necessarium. Ergo datur aliquod ens absolute necessarium.

PROPOSITIO II.

Ens absolute necessarium est Deus.

Prob. Ens absolute necessarium est illud, cui absolute repugnat non existere. Ens, cui absolute repugnat non existere, est ens improductum. Ens improductum est ens se solo sufficiens ad existendum. Ens se solo sufficiens ad existendum est Deus. Ergo à primo ad ultimum, ens absolute necessarium est Deus.

PROPOSITIO III.

Datur Deus.

Prob. Nam datur ens absolute necessarium (ex 1. p.) Sed ens absolute necessarium est Deus (ex 2. p.) Ergo datur Deus.

QUINTA DEMONSTRATIO,
petita ex idea entis, quo nihil melius cogitari potest.

PROPOSITIO I.

Ens quo nihil melius cogitari potest, est Deus.

Prob. Deus enim, & ens quo nihil melius cogitari potest, convertuntur: nam nomine Dei sapientes omnes intelligunt Ens supremum, summè necessarium, plenissime sibi sufficiens ad existendum, nullius rei indigum, immobile, independens; uno verbo, ens, quo nihil melius aut majus esse vel cogitari potest. Unde à Tertulliano appellatur summum magnum. Hanc autem Dei ideam omnibus hominibus quasi ingeneratam esse, eleganter docet S. Augustinus libr. 1. de doctr. Christ. c. 7. Cum ille unus, inquit, cogitatur Deorum Deus, ab his etiam qui alios & suspicantur, & vocant & colunt Deos, sive in celo sive in terra, ita cogitatur, ut aliquid quo nihil melius sit atque sublimius, illa cogitatio concitè attingere. Omnes pro excellentia Dei certatim dimicant, nec quisquam inveniri potest, qui hoc Deum credat esse, quo melius aliquid est. Itaque hoc omnes Deum consentiunt esse, quod ceteris rebus omnibus anteponunt.

Simonnet Theol. Tom. I.

PROPOSITIO II.

Ens quo nihil melius cogitari potest, est ens illimitatum in omni genere perfectionis.

Patet ex terminis. Nam omni ente limitato potest cogitari aliquod melius, quod scilicet plures, aut majores habeat perfectiones, vel eandem in eminentiori gradu. Et verò soli illimitato ex omni parte, nihil addi potest; cum è contra omni limitato addi possit aliquid. Unde in entibus limitatis repugnat optimum, quia quantumcumque sit excellentia entis limitati, hoc ipso quòd limitata est, ab alia præstantiore superari potest.

PROPOSITIO III.

Ens illimitatum in omni genere perfectionis, non est figmentum rationis.

Prob. Nam si esset figmentum rationis, certè quia involveret esse & non esse. Atqui hoc est falsum. Ergo, &c. *Prob. min.* Si involveret esset & non esse, vel quia includeret aliquam perfectionem chimericam, vel quia includeret aliquas perfectiones impossibiles, quarum una scilicet esset negatio alterius; vel quia includeret perfectiones, quibus repugnaret ratio infinitudinis. Nihil horum dici potest. Non primum. Quia intelligitur tantum illimitatum in omni genere perfectionis possibile. Non secundum. Quia formaliter non includit, nisi perfectiones simpliciter simplices. Perfectio autem simpliciter simplex non est ex se impossibilis cum alia, quia una ex se non negat, aut excludit aliam ab eodem subjecto, ut patet in justitia, misericordia, sapientia, &c. Non tertium. Nam ratio perfectionis simpliciter simplicis, ut ratio sapientiae, justitiae, &c. non est opposita rationi infinitudinis. Ergo ens illimitatum in omni genere perfectionis non est figmentum rationis.

PROPOSITIO IV.

Ens illimitatum in omni genere perfectionis, est ens summè necessarium.

Prob. Illud ens est summè necessarium, quod est reale, & verè possibile, & includit in suo conceptu plenissimam sufficientiam ad existendum. Tale enim ens tantam habet necessitatem existendi, quanta esse potest. Atqui ens illimitatum in omni genere perfectionis, est reale, & verè possibile (ex p. 3.) & includit in suo conceptu plenissimam sufficientiam ad existendum (ex ead.) Ergo est ens summè necessarium.

PROPOSITIO V.

Ens quo nihil melius cogitari potest, summam habet necessitatem existendi.

Prob. Ens illimitatum in omni genere perfectionis, habet summam necessitatem existendi (ex p. 4.) Sed ens, quo nihil melius cogitari potest, est ens illimitatum in omni genere perfectionis (ex p. 2.) Ergo ens, quo nihil melius cogitari potest, habet summam necessitatem existendi.

PROPOSITIO VI.

Existit ens, quo nihil melius cogitari potest.

Prob. Nam illud existit, & absoluta necessitate existit, quod habet summam necessitatem existendi. Atqui ens, quo nihil melius cogitari potest, habet summam necessitatem existendi (ex p. 5.) Ergo ens, quo nihil melius cogitari potest, existit, & quidem absoluta, & tanta, quanta esse potest ad existendum necessitate.

A 3 Pro-

PROPOSITIO VII.

Summa necessitate existit Deus.

Prob. Ens quo nihil melius cogitari potest, summa necessitate existit (ex p. 6.) Sed Deus est ens quo nihil melius cogitari potest (ex p. 1.) Ergo Deus summa necessitate existit.

SEXTA DEMONSTRATIO.
petita ex hoc mundo visibili.

PROPOSITIO I.

Hic mundus visibilis non est à se.

Prob. Nam si esset à se, vel esset à se quoad omnes partes, ex quibus constar, vel quoad aliquas tantum. Neutrum dici potest. Non primum, ut experientia quotidiana demonstrat. Non etiam secundum, ut facile ostenditur: idem iudicium esto de omnibus aliis mundi partibus, ac de sole, qui inter omnia entia purè materialia principem locum facile obtinet. Atqui sol non est à se. Ergo nullæ aliæ huius mundi visibilis partes sunt à se. Major negari non potest. Nam si inter huius mundi partes, quas esse à se suspicari possemus, nobilissima non est à se, infanum esset id de alijs asserere.

Prob. ergo min. Si sol esset à se, non esset ratio, cur potius existeret in hac mole, quam in alia maiore, in hoc loco potius quam in alio, puta infra Saturnum potius quam supra, in motu potius quam in quiete, vel in hoc motu potius quam in alio velociore. Gratis enim diceretur ex eo, quod esset à se, habere necessitatem existendi in hac mole potius quam in alia, in hoc loco, aut in hoc motu potius quam in alio. Nam manifestum est, aëritatem ex se non magis exigere hanc molem, quam aliam maiorem, hunc locum, quam alium superiorem, hunc motum, quam alium velociorem. Absurdum cons. Nam aliqui sol nunc existeret in hac mole, in hoc loco, in hoc motu, & simul non existeret. Existeret, ut revera certò & evidenter novimus existere. Non existeret, quia ex se non magis exigeret existere, quam non existere; nec aliunde haberet, unde determinaretur ad existendum. Ergo manifestum est, solem non esse à se, sed habere causam, à qua productus est, & productus conservatur in hac mole potius quam in alia maiore vel minore, in hoc loco potius quam in alio superiore vel inferiore, in hoc motu potius quam in alio velociore vel tardiore.

PROPOSITIO II.

Hic mundus visibilis non est à casu.

Prob. Quia si hic mundus visibilis est à casu, certè quia ex fortuito partium materiæ concursu coaluit. At hoc nec dici, nec cogitari potest ab homine sanæ mentis. Et verò si quis est, qui hoc dicat, vel cogitet, tam, imò multò magis insanit, quam qui diceret, aut cogitaret, Illiadem Homeri ex characterum, aut exquisitam picturam ex colorum fortuito concursu coalescere potuisse, & coaluisse; ut facile intelligit, quisquis attendit ad huius mundi partium multitudinem, varietatem, pulchritudinem, dispositionem, proprietates, harmoniam, &c.

Praeterea, Materia illa, ex qua constar hic mundus visibilis, vel est creata, vel increata. Non potest dici increata; alioqui haberet ex se summam necessitatem existendi: quod est evidenter falsum. Nam si habet, vel præcisè quia est ens, vel quia est tale ens, hoc est materia. Non primum. Nam ratio entis ut sic non importat necessitatem existendi: alioqui nihil existeret sine summa necessitate existendi. Non secundum. Nam evidenter repugnat perfectionem maximam, qualis est summa necessitas existendi, radicari in esse imperfectissimo, quale est esse materiæ, & ab eo fluere. Ergo materiæ fuisse creatam fateri necesse est. Ergo perpetuam & insanè recurritur ad casum, & fortuitum concursum partium materiæ. Nam

ab eo, à quo materia creari potuit, potuerunt à fortiori partes ejus combinari & conjugari, quomodo illas combinatas & conjugatas videmus. Ad creationem enim materiæ longè excellentior potentia, quam ad partium ejus combinationem & conjugationem, etiam qualem videmus in hoc mundo aspectabili, requiritur.

PROPOSITIO III.

Hic mundus visibilis est ab opifice quodam, eoque summa quadam sapientia, potentia, bonitate prædito.

Prob. 1. pars. Nam hic mundus visibilis vel est à se, vel à casu, vel ab opifice quodam. Non est à se (ex p. 1.) non est à casu (ex p. 2.) Ergo est ab opifice. 2. *pars.* Nempe quod hic opifex præditus sit summa quadam sapientia, potentia, bonitate, &c. patet ex tanta illa universi partium multitudine, varietate, dispositione, ordine, tanta in procurando hominis bono consonantia & concordia. Ergo datur Deus. Nam nomine Dei, sapientissimum illum, potentissimum, optimum, munificentissimum opificem intelligimus. Hanc totam demonstrationem paucis verbis eleganter concludit S. Augustinus, lib. 11. de civ. Dei c. 4. *Mundus ordinatissima sua mutabilitate & mobilitate, & visibilium omnium pulcherrima specie quodammodo tacitus, & factum se esse, & non nisi à Deo ineffabiliter atque invisibiliter magno, & ineffabiliter atque invisibiliter pulchro, fieri se potuisse proclamat.*

ARTICULUS IV.

Utrum unus tantum sit Deus.

Nota. Contra unitatem Dei senserunt varii, & 1. quidam Gentiles, qui multos deos coluerunt. 2. Cerdoniani à Cerdone sic nominati, qui duo propugnabant principia sibi adversantia, nempe Deum Legis ac Prophetarum, quem justum & severum, non bonum, esse aiebant; & Deum patrem Christi, quem dicebant bonum & benignum esse. 3. Marcionistæ, sic dicti à Marcione, qui duos asserbant deos, unum bonum, & alterum malum, cui huius mundi visibilis productionem attribuebant. 4. Appellitæ, quorum princeps fuit Appelles, Marcionis discipulus, quocum duos asseruit deos: unum bonum, & alterum malum; sic tamen, ut vellet, teste Augustino, unum esse principium alterius, nempe bonum mali, & ita contra magistrum suum negaret duo principia. 5. Valentiniani, ita appellati à Valentino, qui triginta deos, sive æonas commentus est. 6. Manichæi, sic dicti à Manete, qui huius Sectæ præcipuus author fuit. Asseriebant duo principia inter se diversa atque adversa, eademque æterna & coætæna, quorum unum bonorum, alterum malorum Deus esset; dualque propugnabant naturas & substantias, boni scilicet & mali. 7. Trichæistæ, qui tres personas divinas non solum personalitate, sed etiam natura & substantia dividebant, & ita tres contendebant esse Deos. Contra hos omnes sit

RESPONSIO.

Unicus est Deus.

Prob. 1. ex Scriptura. Deut. c. 4. dicitur: *Dominus ipse est Deus, & non est alius præter eum.* Plal. 85. *Tu es Deus solus.* 1. Cor. c. 8. *Scimus... quod nullus est Deus, nisi unus.* 2. Authoritate omnium virorum, doctrina & pietate illustrium, quotquot existerunt ab instituta Religione Christiana, imò universi penè orbis, quem Apostoli, & eorum Successores à vana plurium deorum Religione ad unius Dei cultum traduxerunt. 3. Iisdem omnino argumentis & motivis, quibus evidenter demonstratur veritas Religionis Christianæ, cujus præcipuum dogma est, quod unicus sit Deus. Quæ argumenta & motiva suo loco afferentur & exponentur.

4. Hac ratione. Deus est summum magnum. Sed unicum est summum magnum. Ergo unicus est Deus. *Prob. min.* Si multiplex esset summum magnum, summum magnum haberet æquale. Atqui evidenter repugnat summum magnum